

Nadere invulling door epidemiologie RIVM

Verloop van de epidemie

Het OMT is maandag jl. geïnformeerd over het verloop van de epidemie en de resultaten van modellering. Er is een gestage, stijgende trend te zien in het aantal COVID-19-gediagnosticeerde gevallen. De aantallen op de IC laten een licht stijgende trend omhoog zien, tot momenteel naar opgave 69 IC-patienten, maar de aantallen zijn nog vele malen kleiner dan in het voorjaar van 2020. De ziekenhuisopnames zijn de afgelopen week met 92 toegenomen, tegenover 43 de week tevoren. De laatste schatting van de $R(t)$ van 28 augustus is 1,38 met betrouwbaarheidsinterval 1.29 – 1.47 (over Nederland gemiddeld) en blijft dus onverminderd beduidend boven de waarde van 1,0, hetgeen ongewenst is. Grofweg betekent dit dat de aantallen COVID-19-gediagnosticeerde gevallen elke week met 50-80% zullen toenemen, bij ongewijzigd beleid. De toename in Nederland is overigens vergelijkbaar aan die in de ons omringende landen. De verschillen in $R(t)$ tussen de provincies zijn gering en in het hele land vindt transmissie plaats, en nemen de aantallen bevestigde gevallen toe, ondanks dat er nog steeds grote verschillen zijn in aantallen en incidentie tussen regio's. De ingevoerde maatregelen in augustus 2020 hebben (nog) niet geleid tot een stabiele afname in de $R(t)$. Hoewel het aantal nieuwe meldingen toeneemt zien we nog geen sterke stijging in het aantal ziekenhuisopnames of overlijdens. Het regionale beeld is nog steeds dat in Noord- en Zuid-Holland de toename en het aantal meldingen het grootst zijn. De stijging in de nieuwe meldingen is het hoogst onder 20-24 jarigen, de ziekenhuisopnames vinden met name plaats in de leeftijdscategorieën tussen de 50 en 84 jaar, en overlijdens vinden met name plaats in de oudste leeftijdscategorieën, vanaf 80 jaar. Van belang te melden dat de opening van de scholen voornamelijk niet heeft geleid tot een relevante toename van clusters onder de schooljeugd en leraren. Uit de teststraten kwamen wel 368 positieve gevallen onder leraren/medewerkers kinderdagverblijven naar voren in de afgelopen week. Circa 2% van deze geteste categorie was positief en dus laag in vergelijking met andere geteste groepen, en ze laten zich waarschijnlijk ook vaker testen.

Bron- en contactonderzoek

Het percentage gedetecteerde gevallen van COVID-19 dat via bron- en contactonderzoek (BCO) bekend wordt, is gedaald van gemiddeld 28% in juli 2020 naar gemiddeld 15% in augustus 2020. Dit kan mogelijk verklaard worden doordat de BCO-registratie onder druk staat. Hieraan consistent is het percentage geregistreerde positief geteste contacten onder huisgenoten (categorie 1) is nu 8-9% (eerder circa 15%) en onder overige nauwe contacten (categorie 2) 4-5% (eerder circa 6-7%). Bij ongeveer 35% van positief geteste personen zijn gerelateerde gevallen gemeld. Hierbij wordt de setting "thuisituatie" nog steeds het meest genoemd (vrij stabiel op 55%) als waarschijnlijke oorzaak van besmetting. Hier vallen overigens ook studentenhuizen onder. Andere veelgenoemde settings zijn werk (afgelopen weken stabiel op circa 9-10%), overige familie (10%), kennissen/vrienden (6%) en medereizigers (afgenomen tot 1.5%). In de afgelopen week worden verpleeghuizen (opgelopen tot 9%) en de horeca weer vaker dan in de afgelopen weken genoemd: in de horeca is sprake van een gestage toename van het percentage (van 2-3% tot nu 5-6%). Ook school- en kinderopvang wordt vaker genoemd na beëindiging van de vakantieperiode, met een toename van 1% tot 3% in de afgelopen week.

Clusters

Clusters worden gedefinieerd als 3 of meer positief personen waarvan bekend is dat zij aan elkaar gerelateerd zijn. Op dit moment zijn er 433 actieve clusters bestaande uit gemiddeld 6.3 personen, maar met een grote range van 3 tot 238 personen. De grootste clusters (gemiddeld meer dan 10 personen) worden gezien bij clusters waar besmetting gerelateerd is aan medereizigers, horeca, en studentenvereniging. Tenslotte lijken er momenteel weinig clusters te zijn gerelateerd aan uitvaarten, religieuze bijeenkomsten, huisarts- of ziekenhuisbezoek.

Recente reisgeschiedenis

Ongeveer 5.1% van de gevallen de afgelopen week positief getest verbleef in het buitenland in de 14 dagen voorafgaande aan de eerste ziektedag (veelal Frankrijk, Spanje, Turkije). Van 8% van de gevallen is er een grote waarschijnlijkheid dat zij de infectie in het buitenland hebben opgelopen aangezien zij hun eerste ziektedag binnen 2 dagen na aankomst in Nederland hadden. De transmissie binnen Nederland vanuit reizigers ten opzichte van niet-reizigers verschilt zeer beperkt.

Prognose ziekenhuizen en IC

In de laatste 6 weken werd geen stijging van het aantal opnames op de IC waargenomen. Op 14 september waren er 63 COVID-19-patiënten opgenomen op de IC. Recente NICE-data van augustus jl. illustreren dat de ligduur op de IC korter is dan in maart 2020 en dat de mortaliteit is afgenomen. De reden hiervan is (nog) onbekend en de aantallen sedert juli klein, maar mogelijk is dit een gevolg van verandering in de behandeling van patiënten. Daarnaast kan ook een andere leeftijdsverdeling van opgenomen patiënten, etc, een rol spelen.

Beschouwing epidemiologie.

Het OMT vindt de gestage toename van het aantal nieuwe besmettingen over de afgelopen weken zorgelijk. Omdat het aantal gevallen op grond van de $R(t)$ schattingen naar verwachting verder zal toenemen (met elke 3-4 dagen een ~30-40% en elke week een ~60-80% toename van de aantallen) adviseert het OMT op korte termijn maatregelen om de toename te keren. Immers, elke vertraging maakt het probleem snel alleen maar groter.

De toename doet zich vooral voor in de jongere leeftijdscategorie van 20-24 (gevolgd door de aangrenzende categorie van 25-29). Uit recente clusters blijkt relatief vaker dan gemiddeld betrokkenheid van studenten, van jongeren, en van personen met migratieachtergrond. Settings zijn huishoudens, kennissen en vrienden, horeca en studentenactiviteiten. Wat betreft de laatste twee settings is sprake van een toename in de afgelopen weken. Blijkens de analyse zijn studentenhuizen ook vertegenwoordigd onder "huishoudens". Ook verspreiding op werk speelt een rol. Maar in alle leeftijdscategorieën en in alle regio's is er sprake van een toename van het aantal gevallen.

Op grond van deze duiding adviseerde het OMT al om allereerst nog meer te investeren in de communicatieboodschap welke het belang van de huidige maatregelen en basisregels benadrukt. Daarbij dient ook nadrukkelijk aandacht te zijn voor communicatie gericht op minderheidsgroepen die minder goed aansluiten op de traditionele communicatiekanalen van de overheid. Voor jongeren en studenten leeft ook met betrokkenheid van influencers, en met betrokkenheid van relevante sleutelfiguren uit de eigen gemeenschap voor mensen met een migratieachtergrond. Daarnaast zouden ook werkgevers en bijv. universitaire bestuurders nadrukkelijk betrokken kunnen worden om een rol te spelen in het terugdringen van het aantal gevallen onder werknemers en studenten. Verder benadrukte het OMT het belang van gerichte, regionale maatregelen o.b.v. de regionale epidemiologische ontwikkelingen, waarbij enkele grote steden zoals bijv. Amsterdam, Rotterdam en Den Haag gerichte maatregelen nemen om de toename in hun steden snel een halt toe te roepen.